DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1. Gemotiveerd advies voor het al dan niet moeten nemen van maatregelen

Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek kan een advies geformuleerd worden betreffende het al dan niet nemen van bijkomende maatregelen in het kader van verder archeologisch vooronderzoek op het projectgebied aan de Kasteelstraat 5A in Middelburg (Maldegem). De gegevens afkomstig uit het bureauonderzoek worden geconfronteerd met de door de initiatiefnemer geplande bodemingrepen en bouwwerken op het plangebied. Uit deze confrontatie moet duidelijk blijken of bijkomende maatregelen nodig zijn voor verder archeologisch onderzoek. Het advies bepaalt, indien nodig, welke specifieke maatregelen getroffen moeten worden.

1.1. Volledigheid uitgevoerde onderzoek

Voorafgaand aan de ontwikkeling van een terrein aan de Kasteelstraat in Middelburg (Maldegem) diende het archeologisch potentieel van deze gronden bepaald te worden. Hiertoe werd eerst een bureaustudie uitgevoerd.

1.2. De aan-/afwezigheid van een archeologische site

Tijdens een archeologisch onderzoek als samenwerking van de Universiteit Gent, het toenmalige Vlaams Instituut voor Onroerend erfgoed en de provincie Oost-Vlaanderen werd het projectgebied in 2004 integraal onderzocht. Tijdens deze opgravingscampagne werd de noordelijke omheiningsmuur van het neerhof van een 15de-eeuws kasteel over een lengte van 20,74m aangetroffen. Deze bakstenen muur was onder de waterlijn bekleed met waterafstotende witsteen uit Gobertange. Binnen het projectgebied situeerde zich aan het oostelijke einde van deze omheiningsmuur een rechthoekige vleugel met op de noordoostelijke hoek ¾ van een ronde hoektoren. In de noordelijke hoek van dit torentje werd een latrine of stortkoker aangetroffen. Daarnaast werd de noordelijke gracht van het kasteeldomein onderzocht. Een puinlaag van 0,7m dik bestond voornamelijk uit een pakket van aardewerk, glas, botmateriaal en metalen voorwerpen uit de late 16de- vroege 17de eeuw. Rond de toren werd bovendien een grote concentratie leisteen vastgesteld (De Clercq *et al*. 2005: 94). In de zuidoostelijke hoek van het perceel werd een kleine bufferzone niet onderzocht door de aanwezigheid van gas-water- en elektriciteitsleidingen, die nog steeds aanwezig zijn. Na het onderzoek werden de muurresten van het kasteel en verschillende archeologische horizonten binnen deze footprint in situ bewaard.

1.3. Impactbepaling

De initiatiefnemer wenst een perceel langsheen de Kasteelstraat in Middelburg (Maldegem) met een oppervlakte van 800m² in twee loten op te splitsen. Binnen lot 1 met een oppervlakte van 330m² is de bouw van een eengezinswoning met bijhorende nutsvoorzieningen gepland. Lot 2 is reeds bebouwd. Binnen dit lot blijft de toestand ongewijzigd gezien deze reeds als gezinswoning in gebruik is. In het kader van deze vergunningsvraag zijn er nog geen concrete bouwplannen. Er wordt enkel een bouwzone vastgelegd waarop een woning kan gebouwd worden en dit over een maximale oppervlakte van 80m². Daarnaast wordt een een carport van 18m² en een oprit van 8m² voorzien.

1.4. Waardering van de archeologische site

Binnen de geplande bouwzone bevindt zich beschermd archeologisch erfgoed met name de muurresten en sporen van het voormalige kasteel.

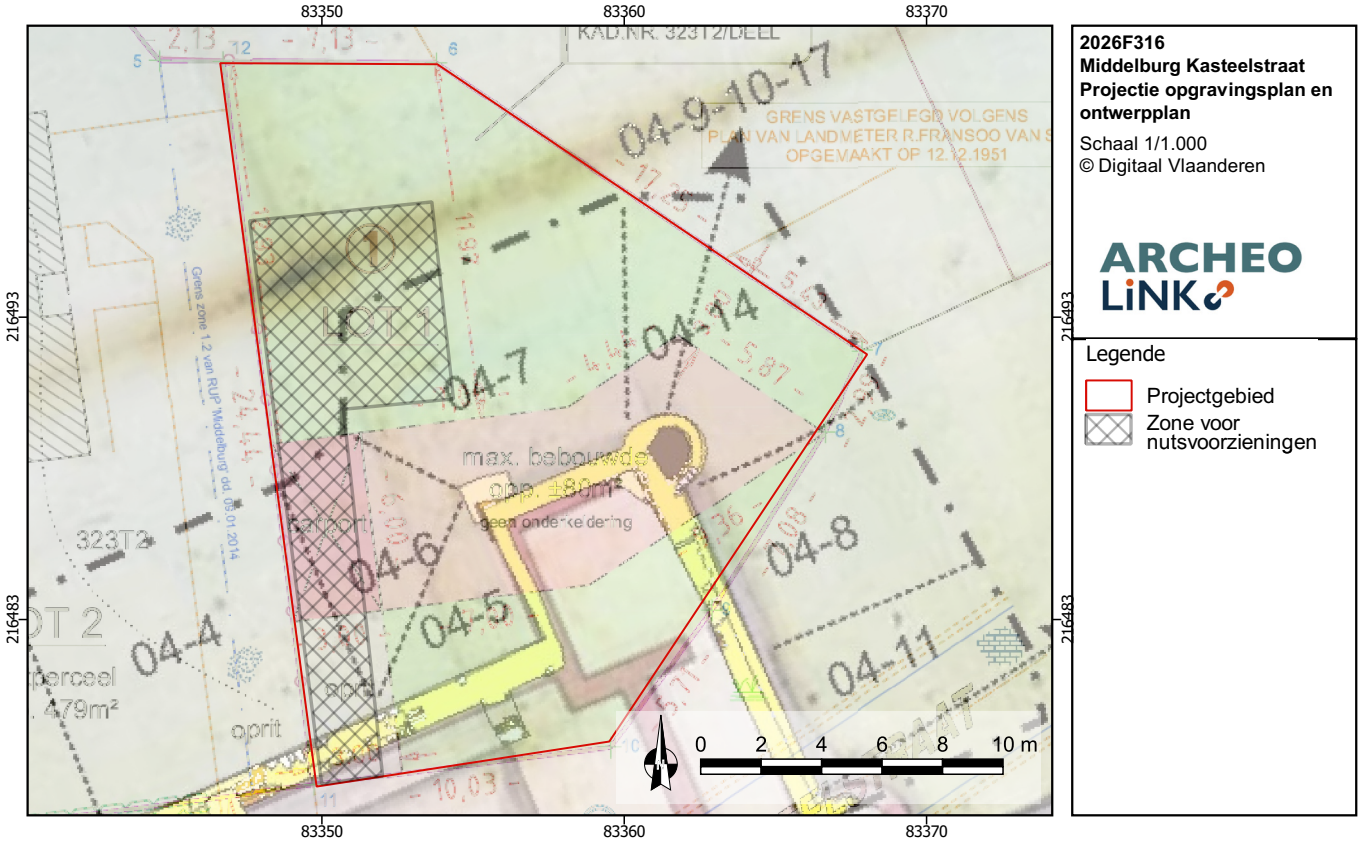

Figuur 8: Zone voorzien voor nutsvoorzieningen (© Digitaal Vlaanderen, Agentschap onroerend erfgoed)

Figuur 9: Zone voor werfbegeleiding (© Digitaal Vlaanderen, Agentschap onroerend erfgoed)

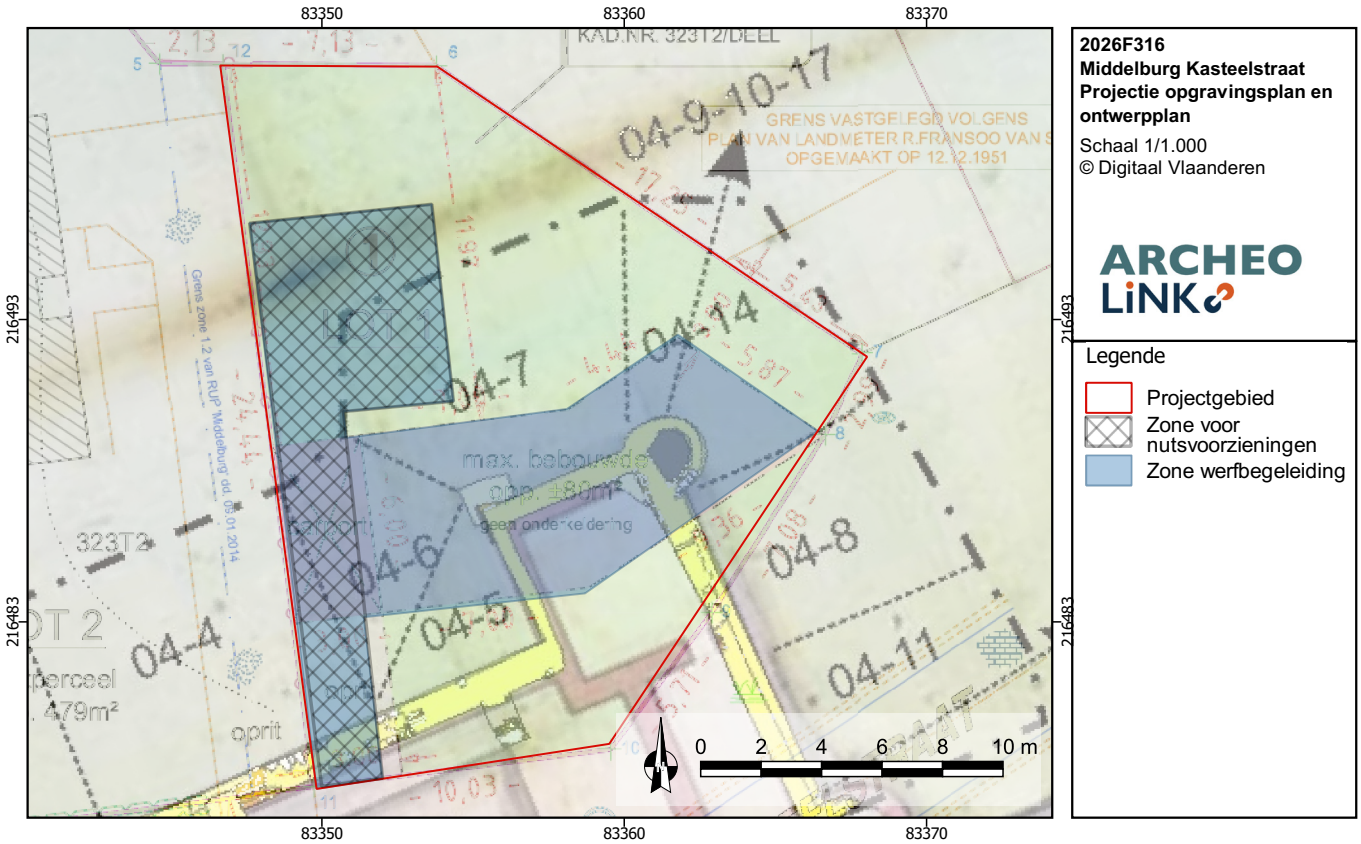

1.5. Bepaling van de maatregelen

Gezien de muurresten van het voormalige kasteel zich binnen de bouwzone van de woning bevindt, wordt de bescherming van de aanwezige muurresten en nog aanwezige archeologische pakketten geadviseerd.

2. Programma van maatregelen voor behoud *in situ*

Voor de aanwezige muurresten, archeologische sporen en horizonten binnen de footprint van het voormalige kasteel wordt een behoud in situ opgelegd. Het behoud in situ geldt zowel in omvang als in diepte. Het plan met de bodemingrepen is het uitgangspunt voor deze maatregel. Het behoud in situ start bij de maximale uitgraafdiepte van de geplande werken.

Voor de verdere handelingen binnen deze omgevingsvergunning wordt er evenwel een werfbegeleiding voorzien ter hoogte van de nutsvoorzieningen en bouwzones en dit om beschading aan het beschermd erfgoed te voorkomen in functie van een behoud *in situ* (*zie infra*). De exacte diepte tot waar wordt afgegraven wordt gecommuniceerd met de opdrachtgever en aannemer. Het archeologisch vlak wordt indien nodig geregistreerd. Indien blijkt dat de uitgraving toch dieper dient te zijn, gebeurd de uitgraving door een erkend archeoloog (of onder begeleiding van) zodat de nodige registraties kunnen plaatsvinden.

Aan het behoud *in situ* zijn enkele voorwaarden gekoppeld:

- Aangezien de muurresten zich op +/-1,0m onder het huidige maaiveld bevinden wordt de fundering, net als bij de huizen ter hoogte van huisnummers 7/7A/7B/7C een fundering op een zwevende plaat voorzien. De maximale verstoringsdiepte van de vorstrand is vastgelegd op 0,8m diepte, ten opzichte van het huidige niveau. Dit is ruim voldoende voor een *in situ* bewaring.

- Bij de aanleg van nutsvoorzieningen dienen de muurresten maximaal gevrijwaard te worden van enige beschadiging. In die optiek wordt de centralisatie van de nutsvoorzieningen voorzien ter hoogte van de geplande carport of ten noorden van de muurresten ter hoogte van de

Figuur 9: Zone voor behoud in situ (© Digitaal Vlaanderen, Agentschap onroerend erfgoed)

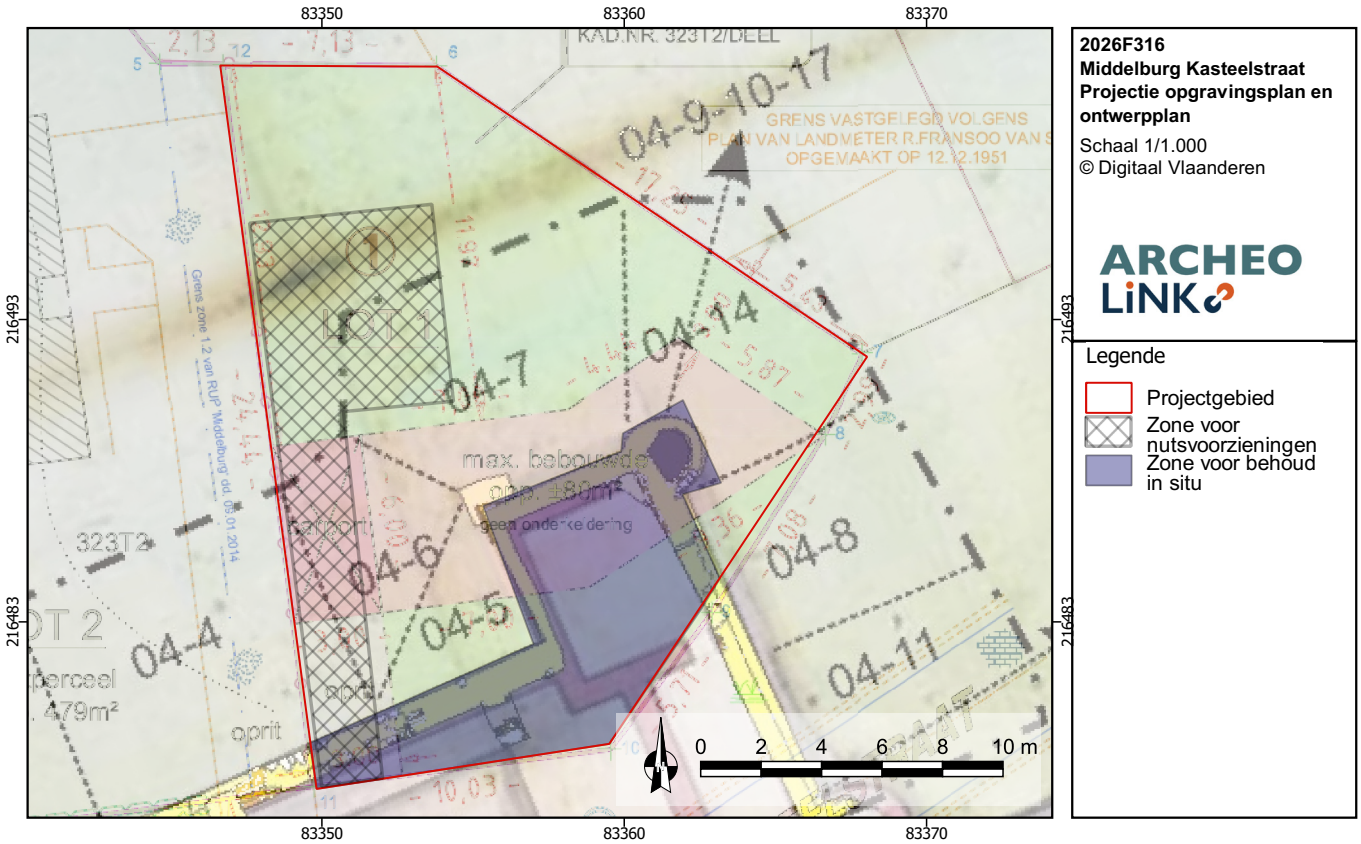

voormalige gracht (zie plan). Voor de aansluiting van de nutsvoorzieningen wordt één sleuf voorzien vanaf de straatkant zodat de aanwezige muurresten maximaal één keer gedwarsd worden.

- Het is strikt verboden om binnen het projectgebied andere structuren of constructies in de bodem dieper dan 1m aan te leggen (verdiept zwembad, infiltratievoorzieningen of andere bodemverstorende ingrepen).

De afdekking van het archeologisch vlak gebeurd onder begeleiding van een erkend archeoloog. Dit voorkomt verder graafwerk tijdens de effectieve werken zonder archeologisch toezicht en registratie. Het archeologisch vlak van de gehele zone voor behoud in situ wordt afgedekt met geotextiel en dit opnieuw onder de begeleiding van een erkend archeoloog. Bovendien wordt er nauw op toegezien dat de aanvulling vanaf de kant gebeurt.

2.1. Competenties uitvoerders

De veldwerkleider dient te voldoen aan de definitie van archeoloog zoals bepaald in de Code van Goede Praktijk, en moet beschikken over opgravingservaring in sites met een complexe stratigrafie in stedelijke context, waarvan minstens 150 werkdagen als leidinggevende in Vlaanderen. De assistent-archeologen moeten eveneens voldoen aan de definitie van archeoloog volgens de Code van Goede Praktijk, en moeten ook beschikken over opgravingservaring in sites met een complexe stratigrafie in stedelijke context. Voor de beschrijving en studie van de bodemkunde dient een assistent-aardkundige geraadpleegd te worden. Deze dient te voldoen aan de definitie van assistent-aardkundige zoals bepaald in de Code van Goede Praktijk. Alle actoren handelen volgens de bepalingen van de Code van Goede Praktijk.

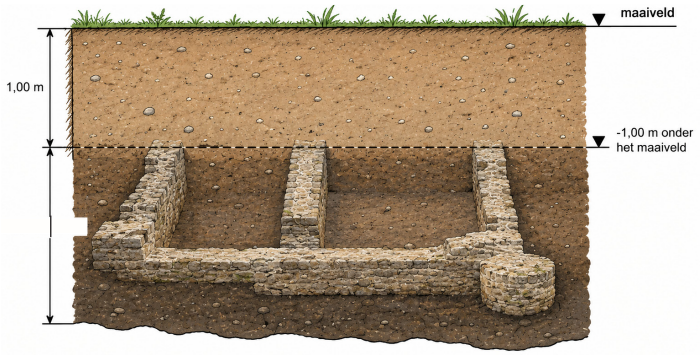

Figuur 9: Schets voor behoud in situ vanop -1m onder het maaiveld (© OpenAI)

2.2. Uitvoeringstermijn

Voor het project wordt een team van 2 archeologen voorzien. De exacte voortgang is deels afhankelijk van de organisatie van de afgraafwerken en de afvoer van de grond. Daarom wordt er voor het veldwerk best in regie gewerkt.

Dit advies stelt noch de opdrachtgever, noch de aannemer vrij van de in artikel 5.1.4. van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 bedoelde archeologische meldingsplicht.